Javaslatok a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium

Klíma és Energiaügyért Felelős Államtitkársága

által előterjesztett,

A megújuló- és alternatív energiaforrásokból előállított hő- és villamos energia kötelező átvételi rendszerről szóló szabályozási koncepciójához

Összefoglaló:

A Magyar Szélenergia Ipari Társaság nagy örömmel osztja meg szakmai véleményét a megújuló energiaforrások támogatásáról szóló, NFM által elkészített, és hosszú idej várt szabályozási koncepcióról.

A véleményezésre megküldött koncepció üdvözölendő, jelentős előrelépés a korábban megjelent elképzelésekehez képest, mert jóval átgondoltabb, összetettebben közeliti meg a megújuló energiaforrások kérdéskörét. A koncepció egyes elemeinek szakmai indokokból történő módosítása, gyors elfogadása, vonatkozó jogszabályokba történő mielőbbi átültetése, központi szerepet játszhat a lassan öt éve stagnálásra kényszerített szélenergia ipar fejlődésében, a befektetői bizalom helyreállításában, az Új Széchenyi Tervben megfogalmazott zöld-gazdaság fejlesztési célok irányába történő elmozdulásban.

Ugyanakkor úgy gondoljuk, több esetben pontosításra van szükség ahhoz, hogy a bevezetésben megjelölt célokat valóban elérje a koncepció alapján kidolgozandó szabályozás. Ezen pontosításokhoz kíván a Magyar Szélenergia Ipari Társaság (MSZIT) javaslatokat tenni az alábbiakban.

Észrevételek

1. Bevezető- alapkoncepció

Érthető, és támogatandó a térségfejlesztés és munkahelyteremtés hangsúlyos megjelenítése a koncepcióban, azonban éppen az össztársadalmi hasznosság maximalizálása érdekében szükséges a gazdaságossági és támogatás-felhasználási hatékonysági szempontokat is figyelembe venni. Mivel ezen célok (kis-rendszerek, helyi termelés vs. Méretgazdaságosság) gyakran ellentétesen hatnak egymásra, és a természeti erőforrások felhasználásának hatékonyságát és hatásosságát sem feltétlenül segítik, fontos a differenciált megközelítés. Szükség van a nagyobb, hálózatra termelő megújuló energiaforrásokat is, azok előnyeinek és sajátosságainak figyelembevételével, beépíteni a koncepcióba, mert ezek azok a projektek és technológiák, amelyek a megújulós célszámok elérésében, külföldi tőke beáramlásban, ellátásbiztonsági problémák csökkentésében számszerűsíthető előnyöket realizálhatnak.

A szélenergiát az anyag rendkívül elnagyoltan kezeli. Sem a lehetőségeket, sem a sokszor felmerűlő, vélt vagy valós problémákat nem fejti ki kellő mélységben. A szélenergia az EU-ban és az egész világon a legdinamikusabban fejlődő ágazat. Földgáz után legtöbb szélenergia kapacitásból épül, mind a fejlett világban (USA, Németország, Dánia, stb), mind a feltörtekvő gazdaságokban (Kína, India, Brazilia). Botorság a kétségtelenül meglévő hazai szélenergia potenciál nem kihasználásával számolni.

Javasoljuk az anyag minden részében (helyzetelemzéstől kezdve) megjeleníteni a szélenergiát.

2. Átmeneti rendelkezések

A koncepció nem ejt szót a meglévő beruházások szabályozásáról, márpedig a több százmilliárd forint beruházás védelme érdekében egyértelművé kell tenni, hogy a meglévő beruhzásásokra a koncepció és az ez alapján kidolgozandó jogszabályok nem vonatkoznak.

3. Nemzeti Együttműködés Programja sürgeti a szélenergetikai befektetések ösztönzését

Az anyag (3.oldal) a Nemzeti Együttműködés Programjából (NEP, 37.oldal) pusztán *„a nap-,és geotermikus és bioenergiára*" vonatkozó részeket emeli ki, holott a NEP – igen bölcsen – a Nemzet összes hasznosítandó erőforrására való támaszkodást sürgeti, sőt kiemeli, hogy *„szükség van a megújuló energiabefektetések elősegítésére (geotermikus hőenergia és szélenergia)...*" (NEP, 36.oldal). Javasoljuk a Nemzeti Együttmődés Programjának technológai semleges, és a nemzeti érdeket a maga teljességében figyelembe vevő szemléletet komolyan venni, és alkalmazni, a szélenergiát hangsúlyosabban megjeleníteni.

4. Támogatási rendszerek összehasonlítása – helyzetleírás (II. Fejezet)

A kiindulási helyezet, az összehasonlítások esetén a pontos fogalom és adathasználat szükséges. Az anyag II. fejezete (4.oldal) a megújulós támogatási rendszerek leírásánál sajnálatos módon csak az egyes rendszerek hátrányai kerülnek felsorolásra, azok pozitív hatásai nem. A pontos helyzetértékeléshez (2.oldal) ezeket is szükséges sorra venni. Meglehetősen zavaró, hogy az anyag, amely remélhetőleg 2012-ben elfogadásra kerül, négy évvel ezelőtti adatokat használ (pl. 4. oldal), különösen a negatív példák hansúlyozásánál. Javasoljuk az adatok frissítését.

A fentiekkel összhangban, az összehasonlításból (4.oldal) hiányzik a Magyarország részére oszlopból, a szélenergia. Ezt a hiányt pótolni szükséges.

A korábbi zavaró gyakorlatot követi az anyag a kötelező átvételi ár fogyasztói árra gyakorolt hatásának leírásánál (4.oldal), mivel a korábbi KÁT-rendszer kb. 1,7 Ft/kWh...fogyasztói árra gyakorolt hatásánál továbbra sem tesz különbséget a KÁT-rendszerbe korábban beletartozó földgáz alapú kapcsolt termelők és a valódi megújuló energiák között. Ez azért is nagyon félrevezető, mert a földgáz-alapú termelők 2011 nyarán kikerültek a KÁT rendszerből, az átvételi árak jelentősen változtak.

Javasoljuk az anyag egészében az időpontok megjelenítését, ott ahol ez releváns.

Érdemes megfontolni az egységes nevezéktan használatát. Például az 5. oldalon, a FIT (angol) és FZB (magyar) a rövidítések azonos (magyar) nyelven, és a teljes anyagban azonos módon történjenek. Magyarországon elterjedt és ismert a KÁT kifejezés használata, a FIT-et viszont kevesen használják. A fogalommagyarázat az 5. Oldalon az FZB rövidítést használja, és forgalmazható zöld bizonyítványra, a 7. oldalon a táblázatban viszont már csak „zöld bizonyítványt" használ.

FIT-FZB összehasonlítás (7. Oldal)

A FZBR előnyeinél két jelemző szerepel (piaci alapú, széleskörű versenyeztetés) amelyek azonban nem minősülnek sem előnynek, sem hátránynak, hiszen politikai döntéshozatal irányultságától függ, hogy ezeket előnynek vagy hátránynak minősíti-e.

5. Kötelező átvételi rendszer – hatásosság melletti érvek

Nagy pozitívuma a koncepciónak, hogy – ellentétben a korábbi évek szakmai anyagaival – belátja, és elfogadja azt, amit más országok példái, elemzések bizonyítanak: a kiszámítható, egyszerű, átlátható átvételi áras rendszer a leghatásosabb támogatási rendszer.

A technológiánkénti differenciálással, mint alkalmazandó általános elvvel egyet értünk.

Ez lehetővé teszi az egyes technológiák gazdasági-társadalmi-környezeti előnyeinek és hátrányainak, valamint a technológiai tanulási görbének a figyelembe vételét.

Ugyanakkor a koncepció jelenlegi formájában **nem biztosítja ezen említett technológiai sajátosságok minél teljesebb figyelembevételét**.

Uniós és Nemzetközi Energia Ügynökség által készített, sok országra és hosszú időre kiterjedő vizsgálatok bizonyítják, hogy a **támogatási rendszerek annál hatásosabbak, minél egyszerűbbek, minél átláthatóbbak**. Ezen irányba hat a fix átvételi időszak meghatározása is.

6. Új rendszer alapja

Nagy előrelépés a koncepcióban a differenciálás újragondolása, a társadalmi hasznosság komplexebb megközelítése, a kötelező átvételi időszak fixálása.

A régi KÁT-ár és új METÁR összehasonlítása. Bár az összehasonlítás fontos elemeket emel ki, nagyon fontos, hogy hiányzik a régi KÁT rendszer problémái közül, hogy a megújuló energiaforrásokat és földgáz-alapú termelést együtt kezelte. Javasoljuk az összehasonlítást teljeskürűen elvégezni, technológiákra, méretekre, és politikai prioritásokra lebontva.

Ugyanakkor az alkalmazandó alapelvek közé (9.oldal) mindenképpen javasolt felvenni, hogy az egyes technológiák előnyeinek minél nagyobb kihasználása a cél. Ez különösen egy bónusz rendszer pontos szabályainak kialakításánál lenne fontos, hiszen ha az egyes szempontok súlya rosszul van megállapítva, akkor a végső rendszer nagyon kontraproduktív lesz. Például, ha előnyben részesít egy rendszer egy olyan beruházást, ami MW-ra vetítve nem 1, hanem pl. 3 munkahelyet teremt, holott az első beruházás sokkal kisebb fogyasztói terhet jelent, akkor végső soron az össztársadalmi terhet növelte, nem csökkentett.

Ugyanez vonatkozik a „térségi fenntarthatóság figyelembe vételére", hiszen a méretgazdaságosság és a technológiai jellemzők ezt nem mindig teszik lehetővé. Például nem sok értelme van a

szélenergia esetén a terület fejlettségi szintjét figyelembe venni, mert az elődleges tényező a szélviszony. Ugyanígy biogáz üzemeknél hiba erőltetni a helyi hőigény meglétét, ha a biomassza rendelkezésre áll, hiszen a biogáz hálózatba táplálásával (melynek feltételei és szabályozása a közeljövő feladata) olcsóbban, hatékonyabban, több biogáz erőművet lehet telepíteni.

7. Technológiai differenciálás (21.oldal)

A koncepcióban felvázolt, az 1-1,5 MW-os szélerőműveket előnybe részesítő differenciálás nem értelmezhető, minden technológiai és gazdasági racionalitással szembe megy, hiszen a jelenlegi szélerőművek tipikus mérete (éppen a szélviszonyok és a méretgazdaságosság miatt) 2 MW-nál kezdődik. Amennyiben a koncepcióban szereplő 1-1,5 MW sáv maradna, azzal a fajlagosan drágább, kevésbé hatékony, egyre kevésbé gyártott gépeket részesítenénk előnyben. Javasoljuk a méretsáv eltörlését, mert így tényleges verseny alakulhat ki.

A tervezet a szélenergia alkalmazásának negatívumaként emeli ki a kiszabályozás szükségességét, illetve azt, hogy annak költségét figyelembe kell venni a szélenergiával termelt áram átvételi árának meghatározásakor. **Ezt semmiképp sem támogatja az MSZIT.** A kiszabályozás kifejezés önmagában nem értelmezhető, hiszen mást jelent, ha azt az egyes erőműnél, vagy ha a teljes országban lévő erőművek és fogyasztók összességénél vizsgáljuk. Erőműegységenkénti kiszabályozásra nincsen szükség, hiszen az egységek pozitív és negatív irányú eltérések nagyban kiegyenlítik egymást. Ez a kiegyenlítődés a szabályozási egység növekedésével tovább javul. Kiszabályozás szükségessége mihez képest? Ha a például a szélerőműveket egy mérlegkörbe gyűjtjük, akkor a kiszabályozási szükségesség mértéke sokkal kisebb lesz, mintha egyénileg kellene kiszabályozni őket. Ha a mérlegkörhöz további termelőket és fogyasztókat veszünk, akkor előállhat olyan szituáció, amikor kiszabályozásra nincs szükség. Ugyan így, a nem szabályozható atomerőműnek nem kell kiszabályozási költséget fizetnie, annak ellenére, hogy rugalmasság és szabályozhatóság tekintetében még kedvezőtlenebb, mint a szélerőmű.

A szélerőművek rendszerrel való együttműködését nem a termelési jellegükből fakadó változékonyság büntetésével, hanem **központi termelés előrejelzési rendszer kialakításával, rendszerintegrációval kell elérni**!

8. Faanyag ellenőrzése

Támogatandó, hogy a biomassza tüzelés esetében a faanyag igazolását és ellenőrzését a koncepció rendezni kívánja.

Biomassza esetén támogatandó a szilárd (fa) tüzelőanyag fenntartható kitermelésének elősegítése, a területi lehatárolást (10.oldal) azonban nem tartjuk kivitelezhetőnek, és nem is praktikus fakitermelők értékesítési területét korlátozni , hiszen ezzel jelentősen csökken a verseny. Azért sem kivitelezhető, mert a kialakítandó „területek” határán is elképzelhető új kapacitás telepítése, ebben az esetben viszont a beszállítás korlátozása ismét csak a gazdasági (és környezeti) logika ellen megy.

Ugyanakkor az ellenőrzési rendszer kidolgozatlan, tehát nagyon könnyen megkerülhető. Ezeknek az eredménye csak a magasabb ár lesz. Ezen technikai kérdéseket már a koncepcióban tisztázni szükséges, különben a biomassza felhasználás fejlődése is újabb akadályokkal fog szembesülni.

Az anyag továbbra sem ad megnyugató magyarázatot, számításokkal alátámaszott indoklást arra, hogy biomassza esetén miért indokolt a „nagyméretű, koncentrált erőműi felhasználás helyett társadalmi és nemzetgazdasági szempontból a kis-közepes, decentralizált jellegű rendszerek kialakításának ösztönzése". Ezt a hiányosságot egy ilyen jelentősségű dokumentum esetén mindenképpen pótolni kell.

Támogatás kombinált elemei (11. Oldal), ismét csak hányzik a szélenergia valamint ezzel együtt a napenergia támogatásának kérdése. Javasoljuk ezen – igen jelentős technológiák – támogatási elveinek rögzítését.

9. Támogatás futamidejének fixálása

Jelentős előrelépés és támogatandó a futamidő fixálása, hiszen ez jelentős kiszámíthatóságot hoz a rendszerbe.

Valóban fontos kérdés, hogy a mi lesz a lejárat után. A koncepció csak a „megtérült" befektetéssekkel foglalkozik (11.oldal): a „barna tarifa" pontos logikája nem teljesen érthető, bár pontos szabályok esetén talán indokolt lehet. Indoklás nélkül ugyanakkor nem oldja meg a korábbi, és az anyagban többször említett „túltámogatás" és „ad hoc jellegű támogatás" kérdését.

Javasoljuk ezt kiegészíteni azzal, hogy a **megtérült beruházások esetén megmaradjon a kötelező átvétel**. Szélenergetikai beruházások esetén például ez egyértelműen biztosítaná a már megtérült beruházások tovább működtetését, viszont az így maximálisan kihasználható lenne és maximálisan érvényesülhetne a szélenergia (megtérülés után) rendkívül alacsony termelési költségeinek árcsökkentő hatása.

10. Bónusz rendszer kialakításánál a valódi hasznokra és költségekre ügyelni kell

Általánosságban érthető, és elfogadható bizonyos bónusz rendszer bevezetése, hiszen amennyiben ez jól van kialakítva, úgy a társadalmilag legnagyobb hasznot hajtó technológiák, megoldások terjedhetnek jobban.

Ugyanakkor a koncepcióban található bónuszrendszer jelenlegi formájában **nem biztosítja ezen említett technológiai sajátosságok minél teljesebb figyelembevételét**.

Szélenergia esetén például egyértelmű pozitívum a közép-feszültségen való csatlakozás.

Nagyon fontos, hogy a bónusz rendszer, bevezetése esetén, egyértelműen, előre meg legyen határozva, és az egyes bónusz-elemek súlya számításokkal alátámasztott, reálisan legyen kialakítva. Ugyanígy kulcskérdés, hogy a technológiák egymással ne versenyezzenek a bónuszokért, csak technológiai csoporton belül legyen verseny. Amennyiben ezen elvek nem teljesülnek, a bónusz rendszer csak még nagyobb torzítást visz a rendszerbe, és sem a társadalmi haszon maximalizálása, sem a piaci verseny nem fog érvényesülni.

11. Kvóta rendszer koncepcióját (12.oldal) részletezni kell

A koncepció legnagyobb újdonsága a társadalmi hasznosságot komplexen értékelő kvótarendszer.

Ugyanakkor a felsorolt (12.oldal) szempontok figyelembe vételének mechanizmusa, a számítási

módszertanok, a súlyozási rendszer ismertetése nélkül annak helyességéről nehéz véleményt alkotni.

Egyértelműsíteni szükséges a támogatási hatékonyság fogalmát! Eldöntendő, és számszerűsítendő, hogy a támogatásnak mi minősül, illetve milyen támogatás milyen terhet jelent. Például egy beruházástámogatási igényű vállalkozás, ami a költségvetést terheli, ami kiadással jár, racionálisan hátrébb sorolandó, mint egy adókönnyítés, ami nem kiadással, hanem bevételkieséssel jár. Természetesen ezeket forintosítva is össze kell hasonlítani.

Ugyanígy racionálisan a szélenergetikai beruházások, melyeknek nincsen támogatási igénye, előrrébb kellene, hogy sorolódjanak, hiszen ennek költségét nem a költségvetés (jelentős, koncentrált teherként), hanem a fogyasztók (időben elosztva, ingerküszöb alatti mértékben – néhány fillér) fizetik meg.

Pontosítani kell az „elért összes megújuló energiaforrás növekedést" is, hiszen nem mindegy, hogy éves, vagy élettartamra vetített növekedésről beszélünk. Ennek a számítási módszertana is kulcskérdés.

Ugyanezen elven pontosítani, és szakmailag megvitatni, szükséges az „ÜHG kibocsátás elkerülést (g CO_{2eq} / Ft támogatás)" fogalmat. Kérdés, hogy a) évre/élettartamra vetítjük, és b) mit tekintünk támogatásnak, hiszen a fenti példát alapul véve, a fogyasztó által (METÁR-ban) megfizetett felár nem feltétlenül támogatás, így a legmagasabb értéket a csak átvételi árat kapó technológiák kaphatnák.

Nem teljesen értelmezhető, és szintén pontosítást igényel a „rendszerbe illesztés teljes költsége". Szélenergetika fejlesztések esetén a hálózathoz kapcsolódás teljes költségét a beruházó fizeti meg. A csatlakozás költsége helyi adottságtól (távolságok, terepviszonyok, feszültségszint, helyi elosztói engedélyes preferenciái, stb.) függ, ezekért való büntetés a természeti erőforrás felhasználásának hatékonyságát csökkentheti (értsd: oda telepítsünk, ahol van biomassza, fúj a szél stb.).

A szélenergia esetén a kvóta rendszer szerepe és működése nem egyértelmű. Nem látszik, hogy a korábbi kvótarendszer hibái kiküszöbölésre kerülnek-e, és hogy meghirdetés esetén valóban megtörténik-e az engedélyek kiadása. Szintén kidolgozandó, és koncepcióban jelzendő, a jövőbeli fejlődési lehetőség, vagyis az, hogy ha a „kvóták" kiosztásra kerültek, akkor mikor, mi alapján történik a rendszer felülvizsgálata.

Ezen korábbi hibák kiküszöbölésére véleményünk szerint az alábbi kérdéseket **mindenképpen tisztázni kell:**

<u>Megalapozott, korrekt árverseny kell:</u>

a) A jelenlegi rendszer elősegíti a megalapozatlan árversenyt. A feltételek és ellenőrzési rendszer nemhogy kiszűri, de ösztönzi az olyan ajánlattevők részvételét, és előnyös helyzetbe jutását, amelyek nem rendelkeznek megfelelő műszaki és finanszírozási háttérrel, sőt akár tényleges beruházási és építési szándékkal. Ahhoz, hogy reális feltételek mellett, és valóban megvalósuljanak a tendernyertes beruházások, a **jelenleginél sokkal erőteljesebb szűrési- és biztosíték-rendszerre van szükség.**

b) Ezen szűréshez alapvető, hogy az **ajánlattevők, bizonyíthatóan és igazoltan, a megbízható, stabil, hitelintézetek számára is elfogadható módon rendelkezzenek a megfelelő önerővel.** A biztosíték igazolt bemutatására szükség van. Ennek igazolási módja lehet pénzintézeteknek a folyamatba történő bevonása, de akár a biztosítékként felmutatandó összeg megemelése például 50-100 000 EUR/MW körüli összegre. Ehhez hasonló összeg még mindig csak a beruházási érték 3-5 %-a, de már igényli a komoly finanszírozási háttér meglétét. Súlyos tévedés azt hinni, hogy a forrásigazolás könnyítése a magyar befektetőket segíti, hiszen ez csak a bizonytalan hátterű befektetők helyzetét könnyíti, ami nem lehet a szabályozó szándéka.

c) **A szélenergia pozitív hatásainak maximalizálása legyen a cél, különben erőforrásokat pazarolunk el.** A korábbi tenderben a számítási képlet alapján az a pályázó nyert volna, amelyik telepített MW-onként a legkisebb összeget kérte volna a megtermelt villamos áramért a kötelező átvételi időszak alatt. A képlet a hatékony berendezéseket részesítette hátrányban, amik 1 MW beépített kapacitásra vetítve a legtöbbet termelik (a képlet nem vette figyelembe a telepített MW-onként megtermelt villamos energia mennyiségét). Célszerű lenne, ha a telepített szélerőművek a lehető legmagasabb kihasználási tényezővel működnének, ez ugyanis a MAVIR számára is az egyszerűbb szabályozhatóságot tenne lehetővé. Alacsony kihasználási tényezővel működő, elavult vagy offshore gépek többletszabályozási költségeket okoznak, tehát ezek telepítése nemzetgazdasági szempontokat figyelembe véve nem racionális.

d) **Meg kellene határozni minimális ajánlattételi értéket is, amivel a komolytalan ajánlattevők kiszűrhetőek.** Tekintve, hogy a Magyar Energia Hivatal jelenleg is vizsgálja, és az átvételi idő megadásánál figyelembe veszi a beruházási költségeket és megtérülési időket, egy minimum reális árat meg tud határozni. Természetesen finanszírozástól és a helyi adottságoktól függ a pontos ár, tehát itt egy minimumról van csak szó, ami alá nem lehetne menni.

<u>KÁT/METÁR rendszerrel való kapcsolat tisztázása:</u>

Az engedélyezési folyamat utolsó akadályaként felállított széltender önmagában nem értelmezhető, amennyiben a KÁT rendszer bizonytalanságai nem kerülnek tisztázásra. A két rendszer kapcsolatában a legfontosabb kérdések:

a) Kiszámíthatóág és védettség: A tenderen induló, és nyertes társaságoknak a kiszámíthatóságra, védettségre van szüksége. Mivel a szélenergia projektek állami támogatás nélkül, piacról történik a finanszírozás, kulcskérdés a kiszámíthatóság. Ez azon kormányzati kommunikációval teljesen összhangban van, amely technológiánkénti, rögzített, differenciált KÁT átvételt határoz meg.

b) Nem kivitelezhető a KÁT keretében hálózatra adható árammennyiség éves mennyiségi korlátozása. A villamos energia piac szabályozása jelenleg szabályozási és gazdasági szempontból sem teszi lehetővé, hogy év közben több mérlegkörben működjön egy termelő. Márpedig ha a KÁT keretében hálózatra adható éves mennyiséget eléri, akkor kénytelen lenne mérlegkört váltani, de ez nem számítható ki előre, és lényegében nem is lehetséges. **Ezért tehát a teljes termelt mennyiségre szükséges a kötelező átvétel.**

<u>Tender dokumentációs feltételei ne lehetetlenítsék el a projekteket</u>

a) Jelenlegi (nem igazán betartott) szabályok szerint a tendereztetés fél-egy évig elhúzódik. A

tenderen történő induláshoz, vagy nagyon korai szakaszban olyan engedélyekkel és dokumentumokkal kell rendelkezni, amelyek érvényessége lejár, és nem automatikusan hosszabbodik meg. Ugyanígy felesleges – és semmilyen hatósági eljárásnál nem alkalmazott – feltétel, hogy nem lehet hiánypótlást benyújtani, holott számos esetben nem a befektető hiába bizonyos dokumentum hiánya (pl. APEH nem ad ki időben igazolást). Tehát a törvényes működésért mindent megtevő fejlesztők az engedélyezési procedúra indokolatlan hosszúsága miatt kerülhetnek olyan helyzetbe, hogy bizonyos engedélyeik a tender folyamata közben lejárnak. **A tender kiírása és az engedély megadása közötti időszakot mindenképpen le kell rövidíteni.**

Kapcsolódó engedélyezés rendezése, összehangolása

a) A Magyar Energia Hivatal hatásköre nem terjed ki több szervezet, hatóság tenderrel kapcsolatos lépéseire, amelyek szintén ellehetetleníthetik a projekteket. Például a MEH a gyakorlatban nem tudja a hálózati csatlakozási szerződés időben történő megkötésére kötelezni a hálózati engedélyest. Ez önmagában kockázat, de pusztán a szerződéskötési idő jelentős megnyújtása (1-3, vagy akár 4-5 hónappal) a befektető érdekkörén kívüli, ám igen jelentős kockázat.

b) A kiadott engedélyben jelenleg meghatározott határidőn belül kell a projektet megvalósítani. Ezen határidő azonban nem veszi figyelembe a befektető érdekkörén és befolyási körén kívül eső tényezőket. **A projektet nem ellehetetlenítő, hanem a gyors és hatékony megvalósítást ösztönző elemekre van tehát szükség**.

c) Figyelembe kellene venni, hogy mikor történik meg a – legnagyobb költséget jelentő – turbina megrendelése. Ennek akár lehet egy idősávot meghatározni, például az engedély kiadásától számított 18 hónapon belül meg kell történnie.

d) A projekt megvalósításának időpontját nem feltétlenül kell rögzíteni (és ezzel adott esetben euró milliók befektetése után, pusztán néhány hetes, vagy hónapos, a befektetőtől független okokból bekövetkező csúszás miatt tönkre tenni egy projektet), viszont nagyon ösztönző lenne, ha az **engedély kiadását követő magadott, fix idő múlva indulna a kötelező átvétel.**

e) Ugyanígy a projektfejlesztési folyamat végére is van a projektet ellehetetlenítő, ám a hatóságok lassú és kusza ügyintézési folyamataiból következő bizonytalanság. A használatbavételi engedély kiadása a hatósági ügyintézés miatt– például Észak-nyugat Magyarországon - akár 1-6 hónap is lehet. Ebben az esetben – a jelenlegi szabályozás szerint -, ismét önhibáján kívül a fejlesztő már felépített (!), működőképes projektjének engedélye vonható vissza, elvileg. Ilyen fokú bizonytalansági faktor beépítése nem indokolt. **A hatóságnak is lehetőséget biztosító, és a befektetőt is védő megoldás, ha a szabályok a használatbavételi engedély iránti kérelem beadását követelik meg.**

f) Kapcsolódó engedélyezés és szabályozás legyen kiszámítható:
Számos működési és termelési szabályrendszer befolyásolja a tendernél az ajánlattevők pozícióját. Amennyiben-e feltételek (bár nem közvetlenül a szél-tender részei) a későbbiekben változnak, a kiíráskori finanszírozási feltételek megváltoznak. Ilyen fontos szabályok a mérlegköri csatlakozás, a mérlegkörben való működés, a menetrendadás feltételei. **Ezen feltételeket szükséges időben, és**

megfelelő módon rögzíteni.

12. <u>Benchmark meghatározása (13.oldaltól)</u>

A koncepció rendszerbe szedi a benchmark erőművek költségeit. Bár a képletben szerepel, a szöveges magyarázatból hiányzik a tőkeköltség.

Nagyon fontos, hogy a legtöbb erőmű jelentős hitellel kerül finanszírozásra. A költségek közé a banki finanszírozás költségét is be kell építeni.

Véleményünk szerint a „kockázatmentes hozam" meghatározása, és a „hiteltőke átlagos költsége" a valós finanszírozási költségektől, finanszírozói döntési opcióktól, tehát az egyes megújulós projektek esetén a piaci valóságtól jelentősen eltérhet, ezért ezek meghatározása további egyeztetést igényel.

Teljes egészéből hiányzik az anyagból a magyar mezőgazdaság számára tényleges kitörési lehetősége biztosító, a kapcsolt termelést szűkítő, kényszerítő feltételeinek (alapanyag elérhetősége, hálózati kapcsolatok, hőigény) kikerülését lehetővé tevő hálózatra termelő biogáz kérdése (20. Oldal).

13. <u>Támogatási elemek harmonizálása</u>

Régóta problémája a magyar megújulós engedélyezési és támogatási rendszernek, hogy az intézményrendszer elemei nem kapcsolódnak össze, az egyes támogatás típusok (Úniós vagy egyéb forrásból történő beruházási támogatás, adókedvezmény, garancia-kedvezmény, „együttes megvalósítás" támogatás, kötelező átvétel stb.) nincsenek összehangolva. Ezen összehangolás nélkül túl-és alultámogatás is gyakran előfordul.

Van olyan technológia illetve beruházás méret, ahol szükséges és elfogadható a kötelező átvétel és a beruházástámogatás együttes alkalmazása.

Szélenergia esetén a kötelező átvétel és stabil átvételi ár elegendő biztonságot jelent a szélenergetikai befektetőknek, így a szélenergia nem jelent sem költségvetési sem egyéb terhet, hiszen pusztán az átvételi árra kalkulálva a befektetők a finanszírozást meg tudják szervezni. A szélenergia éppen ezért a legkisebb társadalmi teherrel járó megújuló energiaforrás.

A koncepcióból nem derül ki egyértelműen, hogy a beruházás-támogatást kapó, és kötelező átvétel alá eső projektek összehasonlítása hogyan fog megtörténni. Mindenképpen el kell kerülni, hogy ilyen esetben a kötelező átvételi ár legyen az összehasonlítás alapja, hiszen ez torz eredményre vezetne.

Összességében minél egyszerűbb, és átláthatóbb a rendszer, annál olcsóbb lesz mind a befektetők, mind a teljes rendszer számára, és így a szélenergia ipar gyorsan, olcsón tud hozzájárulni a magyar

vállalások teljesítéséhez, a zöldenergia ipar fejlődéséhez, a magyar gazdaságba történő tőkebefektetésekhez, és középtávon lakossági energiaárak csökkenéséhez.

Hiszünk abban, hogy az energetikai kormányzatnak nem lehet szándéka olyan szabályozás kialakítása és működtetése, amely rejtett eszközökkel lehetetleníti el, és akadályozza a zöld-

energetikai beruházásokat.

A tervezet nagyon jó alap a szakmai egyeztetések megkezdéséhez.
Az MSZIT ezúttal is felajánlja szakmai együttműkdödését a részletes szabályok kidolgozásában!

Budapest, 2012.02.07

s.k.
Dr. Hoffmann László, elnök

Kapcsolat:
elnok@mszit.hu
+36-20-942-1794

HÁTTÉRINFORMÁCIÓ:
Magyar Szélenergia Ipari Társaság (MSZIT), az EWEA tagja
A Magyar Szélenergia Ipari Társaságot (MSZIT) a magyarországi szélenergia-ipar meghatározó gazdasági szereplői alapították 2010-ben azzal a céllal, hogy a tagság és a szélenergia-ipar érdekeit koordináltan, egyedi érdektől mentesen, szakmai alapon és professzionális módon képviselő szervezet jöjjön létre. A társaság tagságának együttes szélenergia kapacitása 238 MW, ezzel a teljes a hazai szélerőmű-kapacitás kétharmadát jeleníti meg, és mintegy 110 milliárd forintos magyarországi beruházási értéket képvisel. Az MSZIT tagjai együttesen közel 550 GWh villamos energiát állítanak elő évente. A valódi megújuló erőforrásra alapozott termelés évente közel 380 000 tonna széndioxid kibocsátás megtakarítását jelenti Magyarország számára. Az MSZIT célja, hogy a szélenergia a valódi megújulók között megfelelő súllyal megjelenjen, a terület műszaki és jogi szabályozása hosszú távon stabil és kiszámítható legyen.